

РЕЦЕНЗІЯ

**рецензента – Камишанського Олексія Юрійовича
кандидата юридичних наук, на дисертацію
Козіна Віталія Володимировича**

**«Адміністративна відповідальність за правопорушення у бюджетній
сфері: адміністративно-правові та фінансово-правові аспекти», подану
на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 «Право» за
спеціальністю 081 «Право»**

Дисертаційна робота Козіна В. В. присвячена важливій і в той же час актуальній проблематиці – дослідження адміністративно-правових та фінансово-правових аспектів адміністративної відповідальності за правопорушення у бюджетній сфері.

Мета і задачі дисертаційного дослідження сформульовані досить коректно, а цілісність дослідження забезпечується належним структуруванням матеріалу дисертації, яке є досить логічним і таким, що відповідає меті та задачам дисертаційного дослідження.

Належний рівень достовірності та обґрунтованості результатів дисертаційного дослідження В.В. Козіна забезпечується використанням всього спектру наукових підходів та методів пізнання складних юридичних явищ, зокрема таких, як діалектичний підхід, формально-юридичний, історико-правовий, порівняльно-правовий, системно-структурний, функціональний та інші методи пізнання.

Нормативною основою роботи є Конституція України, законодавчі акти України, міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, постанови Верховної Ради, акти Президента і Кабінету Міністрів України, нормативні акти центральних органів виконавчої влади, судові акти Конституційного Суду України, Верховного Суду, процесуальне законодавство інших країн.

Інформаційну та емпіричну основу дослідження становлять: показники діяльності суб'єктів правоохоронних органів, матеріали судової практики, статистичні дані Департаменту стратегічних розслідувань Національної

поліції України, аналіз політико-правової публіцистики, довідкових видань, фактологічних матеріалів тощо.

У результаті проведеного дослідження наведено теоретичне узагальнення та запропоновано нове розв'язання наукового завдання, що виявляється у визначенні сутності, змісту і видів адміністративної відповідальності за правопорушення у бюджетній сфері та її специфіки, а також удосконаленні зазначеного виду процесуальної діяльності.

Результатам дисертаційного дослідження В.В. Козіна притаманний належний рівень наукової новизни, при цьому дисертантом певні положення сформульовані вперше, а низка вже відомих отримала свій подальший розвиток та удосконалення.

Оцінюючи формальні якості дисертації, можна стверджувати, що вона виконана в основному з дотриманням наукового стилю, авторські позиції викладені досить чітко і переважно належним чином аргументовані. Результати дисертаційного дослідження належним чином висвітлені у достатній кількості наукових статей.

Логічно поєднаним та цілісним є зміст роботи. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, семи підрозділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Перший розділ роботи присвячено з'ясуванню теоретико-правовій характеристиці юридичної відповідальності за правопорушення у бюджетній сфері. В його межах висвітлено правову природу адміністративної та фінансово-правової відповідальності як виду юридичної відповідальності за правопорушення у бюджетній сфері, з'ясовано місце та роль адміністративної відповідальності в системі забезпечення законності в бюджетній сфері, визначено поняття та властивості юридичної відповідальності за правопорушення у бюджетній сфері.

В межах другого розділу роботи висвітлено підстави і заходи адміністративної та фінансово-правової відповідальності за правопорушення у бюджетній сфері. Розглянуто заходи фінансово-правової відповідальності за бюджетні правопорушення; уточнено перелік суб'єктів, які уповноважені

застосовувати заходи адміністративної та фінансово-правової відповідальності за правопорушення у бюджетній сфері та їх процесуальну правосуб'єктність; охарактеризовано особливості адміністративної відповідальності за порушення бюджетного законодавства.

В третьому розділі роботи надано докладну характеристику проблемним питанням в діяльності суб'єктів застосування заходів адміністративної та фінансово-правової відповідальності за правопорушення у бюджетній сфері та шляхи їх вирішення.

На особливу увагу заслуговують напрацювання автором пропозицій щодо удосконалення правових засад адміністративної відповідальності в бюджетній сфері, а саме: 1) необхідність перегляду процесуальних строків в частині застосування заходів адміністративної та фінансово-правової відповідальності за правопорушення у бюджетній сфері та притягнення до відповідальності винних осіб, шляхом внесення зміни до статті 38 КУпАП; 2) розуміння правопорушення в сфері бюджету, як явища, що має різноманітний та складний характер, в цьому контексті особливо загрозливий характер несуть – зловживання посадовим становищем, шахрайство, розтрата та нецільове використання коштів; 3) збільшення ролі органів фінансового контролю (Державної аудиторської служби України) та правоохоронних органів (зокрема, Департаменту стратегічних розслідувань Національної поліції України), сприяння державних та громадських інституцій у розкритті корупційних злочинів є ключовим для ефективного функціонування бюджетної системи та створення сприятливого підприємницького середовища.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що вони мають як науково-теоретичну, так і практичну сферу застосування і використання. Положення та висновки дисертації можуть бути підґрунтям для подальшого дослідження бути основою для подальших наукових досліджень адміністративно-правових та фінансово-правових аспектів адміністративної відповідальності за правопорушення у бюджетній сфері.

Повнота висвітлення результатів дослідження зумовлена тим, що основні положення та результати дисертації викладено у п'яти статтях, опублікованих у вітчизняних виданнях, визначених МОН України в якості фахових за юридичними спеціальностями, одній статті у зарубіжних виданнях.

Разом з тим, визнаючи загалом належний науково-теоретичний рівень роботи Козіна В.В. та її практичне значення, слід зазначити, що це не виключає критичного підходу до окремих висновків та пропозицій здобувача, зокрема, таких, як:

1. У підрозділі 2.3 дисертації проаналізовано повноваження та результати діяльності Рахункової палати України як суб'єкта бюджетного контролю. Доцільно було б більше уваги приділити діяльності цього суб'єкта щодо порядку застосування заходів впливу за порушення бюджетного законодавства та його участі в адміністративно-деліктному провадженні.

2. Автор дисертації відзначає, що статистичні дані свідчать про те, що саме органи Державної аудиторської служби здійснюють найбільший обсяг роботи щодо застосування заходів впливу за порушення бюджетного законодавства. Таку ж думку підтверджено й у висновках. Зважаючи на ці висловлювання, справедливо було б у роботі приділити більше уваги аналізу діяльності саме цього суб'єкта фінансового контролю.

3. У роботі недостатньо повно здійснено порівняння законодавства України та зарубіжних країн у напрямку протидії правопорушенням у бюджетній сфері. Зокрема, це стосується країн Азії, які останнім часом відіграють все більшу роль у глобалізованому світі. Таке порівняння дало б можливість запропонувати до впровадження в правову систему України апробовані у світовій практиці механізми притягнення до відповідальності за порушення бюджетного законодавства.

4. Слід відмітити те, що в дисертації автор зазначає науковий доробок дослідження проблем адміністративно-правових та фінансово-правових аспектів адміністративної відповідальності за правопорушення у бюджетній

сфері, однак не виокремлює здобутки кожного з авторів та не визначає ті питання, які залишились поза їх увагою та на яких по-сутті зосереджено увагу автора.

Висловлені зауваження не перешкоджають позитивному ставленню до виконаної Козіним В.В. дослідницької роботи, а здійснений автором творчий пошук заслуговує на повагу і позитивну підтримку.

На підставі викладеного вище можна зробити висновок, що дисертаційне дослідження Козіна Віталія Володимировича «Адміністративна відповідальність за правопорушення у бюджетній сфері: адміністративно-правові та фінансово-правові аспекти» являє собою закінчену науково-дослідну працю, що відповідає науковій спеціальності, за якою вона виконана. Кваліфікаційна наукова праця містить низку нових науково-обґрунтованих результатів у галузі адміністративного права, що у сукупності сприяють розв'язанню конкретних наукових задач, має істотне значення для науки, відповідає вимогам п. 10, 11 Постанови Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а отже роботу може бути рекомендовано до розгляду та захисту на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю «Право».

Рецензент

**Декан факультету підготовки фахівців
для підрозділів превентивної діяльності,
кандидат юридичних наук**

Олексій КАМИШАНСЬКИЙ

